№ 194. Sroda 25. Sierpnia 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 zlr. 45 kr., miesięcznie 1 zlr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 zlr. 30 kr., miesięcznie 1 zlr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

W sali zakładu kąpieli w Truskawcu odbył się na d. 25. lipca bal, którego dochód na wyposażenie urządzić się tam mającej szkoły trywialnej przeznaczono. Czysty dochód w kwocie 122 zlr. m. k. złożył dzierzawca kąpieli p. Tomasz Pasyńkowski w urzędzie powiatowym Drohobyczu.

Udowodnioną tym czynem dążność ku poparciu oświaty między ludem tak ze strony p. dzierzawcy jak innych współudział mających, podaje się z zasłużonem uznaniem do wiadomości.

Lwów, 11. sierpnia 1858.

Wiedeń, 22. sierpnia. Dnia 21. b. m. 1858 r. wyszedł z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiédniu i został rozesłany XXXI. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 118. Rozporządzenie ministerstwa finansów i naczelnej komendy armii z 11. sierpnia 1858, ważne w Pograniczu wojskowem, względem zawieszania sądowej procedury co do aresztu za przekroczenia celne, popełnione przez wojskowych mieszkańców Pogranicza wojskowego, niebędących w stanie zapłacić.

Nr. 119. Uchwała ministerstwa finansów z 12. sierpnia 1858, z ogłoszeniem spisu wszystkich gatunków monet, które zacząwszy od 1. listopada 1858 uważane być mają za prawne środki wypłaty.

Nr. 120. Uchwała ministerstwa finansów z 13. sierpnia 1858, względem zmienienia nazwy głównego urzędu celnego II. klasy w Stanisławowie, któremu poruczone zostały zarazem sprawy kasy zbiorowej.

Nr. 121. Rozporządzenie ministeryów spraw wewnętrznych i finansów z 14. sierpnia 1858, ważne w królestwie Galicyi i Lodomeryi, w Wielkiem Księztwie Krakowskiem i w księztwie Bukowiny, względem poboru pretensyi wynikających z dawnego stosunku dominikalnego.

Nr. 122. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych i najwyższej władzy policyjnej z 16. sierpnia 1858, ważne we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Lombardo-weneckiego królestwa i Pogranicza wojskowego z pojaśnieniem, że §. 2. cesarskiego rozporządzenia z 21. czerwca nr. 88 Dziennika ustaw państwa może być zastosowany tylko do samoistnych dyrekcyi policyjnych.

Sprawy krajowe.

Lwów, 24. sierpnia. Na cześć urodzin Jego cesarz. Mości najdostojniejszego Następcy tronu, odprawiało się dnia dzisiejszego uroczyste nabożeństwo w tutejszym miejskim Domu kalek u ś. Łazarza, na którem wszyscy gracyaliści z domu ubogich i z domu kalek, w obec urzędników magistratualnych i członków rady miejskiej, zgromadzeni, dzięki składali Panu Zastępów, błagając błogosławieństwa boskiego za potomka najmiłościwszego Monarchy i Pana. Po skończonem nabożeństwie odspiewali wszyscy przy organach hymn ludu w polskim języku; i zeszli do sali, gdzie Obywatelki miasta Lwowa sprawiły dla nich wszystkich, t. j. dla 50 kalek, a 184 gracyalistów ucztę, którą spożyli przy radośnym okrzyku „Niech żyje" na cześć Najjaśniejszego Domu. Każdy z gracyalistów w domu ubogich otrzymał jeszcze przytem po 10 kr. w upominku.

(Nowiny dworu. — Obchód urodzin cesarskich. — Lustracya wojsk związkowych. — Ułaskawienia. — Komisya regulacyi podatku gruntowego w Lombardyi. — Podróż ewolucyjna uczniów.)

Wiedeń, 22. sierpnia. *Gazeta wiedeńska* podaje dziś na czele swej nieurzędowej części następujący artykuł:

„Z wyjściem tego numeru oznajmia 101 wystrzałów działowych w całej monarchyi, że Jej Mość Cesarzowa powiła szczęśliwie wczoraj 21. sierpnia w Laxenburgu Następcę tronu. W radości rodzicielskiej Najjaśniejszego Państwa, w radości familijnej całego domu cesarskiego bierze udział państwo szczerą, głośną wesołością i z uczuciem najgorętszej wdzięczności dla Wszechmocnego, który tak łaskawie wysłuchał modłów miłości i wierności.

Niechże opieka Jego czuwa nad cesarskiem dziécięciem, które z tak wielkiem powołaniem ujrzało światło dzienne, niech łaska Jego uzbroi je w te cnoty i dary, które przechodząc dziedzictwem w domu Habsburgsko-Lotryngskim zdobiły od najdawniejszych czasów Monarchów drogiej ojczyzny naszej, podając w nich świetny przykład wszystkim, przedmiot uwielbienia współczesnym i potomności, i stanowiąc niewyczerpane źródło błogosławieństwa dla ludów Austryi."

— *Gazeta wiedeńska* pisze dalej: Z krajów koronnych otrzymaliśmy liczne sprawozdania o uroczystości urodzin Najjaśniejszego Pana, którą obchodziły wszystkie klasy ludności, a nawet i najubożsi wsparci szczodrobliwością swych współobywateli. Solenne nabożeństwo kościelne, świetne parady wojskowe, przedstawienia sceniczne, rozrywki strzeleckie, zabawy muzykalne, a przedewszystkiem liczne uczynki dobroczynności i miłosierdzia są tego najlepszym dowodem, jak godnie wierni mieszkańce Austryi pojmują znaczenie dnia tego. Najmniejsza nawet włość szła stosunkowo do sił i możności swej w zawody ze stolicą krajową, by godnie obchodzić uroczystość tę coroczną, której coraz liczniejsze powtarzanie się będzie najlepszą rękojmią szczęścia i pomyślności ojczystej. Jak daleko tylko sięgają granice państwa austryackiego, a nawet i po za temi granicami, gdzie tylko bije wierne serce obywatela austryackiego, tam niezawodnie z głębi serca zanoszono do Wszechmocnego modlitwę: „Boże zachowaj Cesarza naszego".

— Ich Cesarzew. Moście Arcyksiążęta Leopold i Karol Ferdynand odjadą na przyszły tydzień do Prus i Hanoweru dla zlustrowania wojsk związkowych. Oprócz tego udadzą się ztąd na inspekcyę wojsk związkowych Jego królewicz. Mość jenerał kawaleryi Książę wirtemberski do Badenu, fml. Wernhardt do Meklenburga, Oldenburga, Hamburga, Bremy, Lubeki, Holsztynu i Lauenburga, fml. hrabia Thun do Hesyi, Nassau i Luxemburga, a jenerałmajor Creneville do Anhalt i Schwarzburga.

— Jego cesarzewicz. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę jenerał-gubernator Ferdynand Maxymilian pozwolił wychodźcom Carlo Bianchi, Girolamo Dovera, Antonio Lissoni, Pietro Turco, Innocente Sormani, Francesco Nonini, Luigi Proverbio, Cesare de Pedrini, Giovanni Angelo, Cussani i Enrico marchese Zurla na bezkarny powrót do ojczyzny i przypuszczenie do austryackiego obywatelstwa.

— Jego Excelencya Namiestnik Lombardyi, baron Burger, użył według doniesienia *Gazz. di Milano* w charakterze prezydenta komisyi zajmującej się uregulowaniem podatku gruntowego w Lombardo-weneckiem królestwie podobnie jak w niemiecko-sławiańskich krajach koronnych najskuteczniejszych środków do rozpoczęcia niezwłocznie odnośnych czynności. Powołanych do udziału w komisyi reprezentantów obu kongregacyi centralnych wezwano zająć się poprzedniem rozpoznaniem, i w tym zamiarze odbyć 21. b. m. posiedzenie, aby w ten sposób dostarczyć przygotowawczych wypracowań na obrady i dyskusye komisyi specyalnej, która na mocy najwyższego dekretu z 16go lipca w bardzo krótkim czasie będzie zwołana.

— C. k. centralna władza nadmorska wyprawiła uczniów nawigacyjnego kursu przy c. k. akademii handlowej i nawigacyjnej dnia 17. b. m. na pokładzie austryackiego brygu „Genitore Nicolo" pod dowództwem kapitana N. Dubocowicha, w podróż ewolucyjną do Konstantynopola i na czarne morze.

(Wykaz dochodów i wydatków państwa. Dokończenie.)

IV. Następujący wykaz przedstawia uzyskane za pomocą czynności kredytowych w roku administracyjnym 1857 *szczególne przychody* i rodzaj ich *użycia*.

Szczególne przychody wynosiły:

a) *Z pomnożenia ufundowanego długu:*

	zlr.
1) Obliczona dodatkowo wpłata na 5% pożyczkę z roku 1851	48
2) Wpłaty na 5% pożyczkę państwa z roku 1854, a mianowicie:	
a) w kasach rządowych	68,255.966
b) w kasach bankowych	19,299.606

3) Zkapitalizowanie lombardo-weneckich bonów skarbowych . . . . zlr. 10.558
4) Zkapitalizowanie indemnizacyi Daz 384.970
5) detto laudemialnych . . . 2.581.697

b) *Z pomnożenia bieżącego długu:*

1) Wystawienie 4% asygnacyi kasy centralnej dla kasy depozytowej lombardo-weneckiego funduszu amortyzacyjnego 115.000
2) Wydanie częściowych asygnacyi hypotekarnych . . 672.200
3) Odstawienie depozytów sądowych 181.691

c) *Z wypłaty rat za sprzedane koleje żelazne:*

1) Od c. k. uprzyw. towarzystwa kolei państwa . . . 22,352.324
2) Od lombardo-weneckiego towarzystwa kolei żelaznych 3,333.333

d) Z czystych nadwyżek funduszu indemnizacyjnego w niemiecko-sławiańskich krajach koronnych prócz Galicyi i Krakowa, jako też w Bukowinie i Województwie 6,604.422

e) Z większej kwoty zwróconych niż wypłaconych zaliczek urbaryalnych w innych krajach koron. 2.627.680

f) Ze spraw wexlowych 3.971.746

Razem 130.391.241

Z tego użyto:

a) Na pokrycie ogólnego niedoboru w zwyczajnych i nadzwyczajnych dochodach 42,533.868

b) Na zmiejszenie ufundowanego długu:

1) Spłacenie kapitałów pożyczki loteryjnej 2,125 500
2) Ściągnięciem 837.000 zlr. w zakupionych na giełdzie 5% obligacyach pożyczki z roku 1851, seryi A. . 694.710
3) Podobnież 229.100 zlr. seryi B. 202.733
4) Ściągnięciem 404.800 5% za pomocą konwersyi wydanych obligacyi 362.289
5) Podobnież 830.000 zlr. w 5% obligacyach pożyczki bankowej walucie z roku 1852 . . . . 688.900
6) Podobniez 380.600 zlr. w 5% obligacyach pożyczki srebrnej z roku 1854 . . . . 285.450
7) Spłaceniem wylosowanych 5% obligacyi pożyczki srebrnej z roku 1852 . . . . 248.000
8) Ściągnięciem wylosowanych obligacyi pożyczki w. w. 7.908
9) Ściągnięciem innych obligacyi za pomocą funduszu amortyzacyjnego 1,089.282
10) Spłaceniem rat dawniejszego długu bankowi zastawniczego 41.666
11) Spłaceniem wylosowanych obligacyi lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 . . . . 1,275.203
12) Spłaceniem obligacyi bankowych, które powstały ze ściągnięcia pieniędzy papierowych w wal. wied. 3,428.486

c) *Na umorzenie bieżącego długu:*

1) Spłaceniem 4% asygnacyi depozytowej kasy funduszu amortyzacyjnego 14.760.000
2) Ściągnięciem 3% asygnacyi z roku 1842 . . . . 2,250.300
3) Zwróceniem pieniędzy zebranych na budowlę kościoła ślubowanego 133.384

d) Na spłacenie pieniędzy papierowych:

1) Ściągnięciem asygnacyi kasowych i bonów skarbow. 13,699.737
2) „ drobnych pieniędzy papierowych . . . 2,925 303
3) „ lombardo-weneckich bonów skarbowych 6.658

e) Na spłacenie rat bankowi narodowemu:

1) Na ściągnięcie pieniędzy papierowych za pomocą zaliczek na dług państwa 6,799.606
2) Na dług hipotekowany odstąpieniem dóbr skarbowych 2,200.000

f) Na wypłatę kapitałów indemnizacyi Daz . . 385 117

g) Na wypłatę kapitałów indemnizacyi laudemial. 2,581.697

h) Na pokrycie kosztów produkcyjnych:

1) Na budowlę kolei rządowych 21,707.769
2) Na pomnożenie środków obrotu na kolejach rządowych 4,046.524
3) Na zakupienie prywatnych kolei żelaznych 4,697.621
4) Na urządzenie telegrafów 266.870

Razem 129,444.580

W porównaniu szczególnych przychodów w sumie 130,391.241 pokazała się przewyżka o . . . . 946.661 która częścią użyta została na zaliczki, a częścią wliczona jest do resztek kas w dochodach z roku 1858.

Zestawiwszy sumę szczególnych przychodów z ich użyciem podług głównych rubryk, pokazuje się następujący rezultat w porównaniu z rokiem 1856:

Szczególne przychody:	W roku administracyjnym **1857** zlr.	**1856**
a) Z pomnożenia ufundowanego długu	80,082.718	113,035 069
b) Z pomnożenia bieżącego długu	—	4,442.385
c) Z rat za sprzedane koleje	25,685.657	18,967 983
d) Z przewyżek funduszu indemnizacyjn.	6,604.422	7,910.985
e) Z większej kwoty zwróconych niż wypłaconych zaliczek urbaryalnych	2,627.680	2,840.185
f) Ze spraw wexlowych	3,971.746	—
g) Z użycia zapasów kasowych	—	3,473 658
Razem	118,972.223	150,670.265

Z tego użyto:		
a) Na pokrycie zwyczajnego i nadzwyczajnego niedoboru	42,533.868	62,353 667
b) Na umniejszenie bieżącego długu	16,174.793	—
c) Na ściągnienie pieniędzy papierowych	16.631.697	3,674.310
d) Na spłacenie bankowi	8,999 606	36,821.970
e) Na spłacenie kapitałów indemniz. Daz	385.117	160.647
f) Na spłacenie kapitałów indemnizacyi laudamialnej	2,581.697	7,214.566
g) Na budowlę i rozszerzenie obrotu kolei rządowych i telegrafów i na zakupienie prywatnych kolei zelaznych	30,718.784	36,733.351
h) Na sprawy wexlowe	—	3,711.754
i) Na zaliczki i zasilenie kas	946.661	—
Suma użyta równa przychodom	118,972.223	150,670.265

Z c. k. ministeryum finansów.

Ameryka.

(Konwencya pocztowa. — Parlament kanadyjski.)

Panamskie towarzystwo kolei żelaznej zawarło traktat z Kostaryką, San Salvador i Guatemalą względem utrzymania komunikacyi pocztowych paropływami między Panama i San Juan de Guatemala. Okręta zawijać mają do Punta Arenas, Realejo, La Union, La Libertas i Acajutla.

— Z Toronto donoszą telegramem, że ministeryum kanadyjskie utrzymało się przy sterze spraw publicznych, i że natomiast przyjdzie do rozwiązania parlamentu.

Anglia.

(Próba z światłem nowego wynalazku. — Wiadomości bieżące. — Gabinet angielski. — Halabardnicy. — Protektorstwo kolegium dramatycznego. — Podatek od papieru. — Niepokój w Kilkeny.)

Londyn, 19. sierpnia. Lord Palmerston spodziewany tu jest jutro z powrotem.

— Nad rzeką Serpentiną w Hydeparku odbywala się temi dniami północna musztra kawaleryi dla wypróbowania nowego środka oświetlenia zwanego światłem żywotnem. W gronie licznych widzów znajdowali się książę Małachowy, amerykański poseł i kilku lordów admiralicyi. Światło, padając z oddalenia 200—600 łokci angielskich na jeźdzców, towarzystwo i łódki na rzece sprawiało czarujący widok tem bardziej, że wybrano na tę próbę noc bardzo ciemną.

— Kompania wschodnio-indyjska najmuje teraz okręta transportowe, by najdalej do 7. września wyprawić 3000 ludzi posiłków, częścią konnicy a częścią piechoty do Kalkuty, Bombaju, Madrasu i Kuradży.

— Dziennik *Morning Star* zbija pogłoskę, jakoby w gronie gabinetu angielskiego zachodzić miała różnica zdań. Między innemi wspomniał o tem dziennik *Independance*, że sprawy tureckie były przedmiotem tej niezgody w gabinecie angielskim.

— Jedna z dawnych instytucyi Anglii doznać ma teraz zmiany. Halabardnicy w Towrze, których pospólstwo dawniej już przezwało mięsożercami (Beefeaters) pozbędą się ubioru karmazynowego, jaki od czasu Henryka VIII. dla nich przepisano, a przywdzieją natomiast zwykły mundur granatowy.

— Jej Mość Królowa przyjęła protektorstwo „kolegium dramatycznego", i przesłała mu darem 100 funtów szterlingów.

— Gabinet teraźniejszy zamierza proponować na sesyi przyszłej zniesienie podatku od papieru, który rocznie wynosi przeszło milion funtów szterlingów. *Morning Herald*, dziennik gabinetu teraźniejszego zwraca uwagę, „że klasyków w językach martwych uwolniono od podatku", a to widocznie w zamiarze poparcia oświaty, lecz książki naukowe w języku krajowym podlegają za to opłacie. Stosunkowo niewielu tylko czyta Homera i Wirgiliusza w oryginalnym języku, gdy natomiast miliony czytających Szekspira i Miltona opłacać muszą podatek. System taki utrzymać się dłużej już nie może.

— Z Kilkenny w Irlandyi donoszą, że w okolicy panuje potąd jeszcze wielka niechęć przeciw szkockim i angielskim dzierżawcom, którzy używają żniwiarki do zbioru plonu. Lecz obecność oddziału jazdy powstrzymywała zaciekłość robotników iryjskich. Na ulicach widać zrana poprzylepiane pisma groźne, a w Cullan napadło pospólstwo na piekarzy i domagało się chleba.

Francya.

(Dekoracye uczonym. — Promocye w marynarce. — Wiadomości bieżące. — Jeneralna dyrekcya policyi. — Doniesienia z Syberyi wschodniej. — Projekt wyprawy na Madagaskar.)

Paryż, 19. sierpnia. Dzisiejszy *Monitor* ogłasza długi szereg osób, obdarzonych orderami dekretem cesarskim, datowanym z Quimper 13. b. m. Są to po największej części uczeni, autorowie, profesorowie uniwersytetów, nauczyciele liceów i t. p

— Dekret cesarski wydany na okręcie „Bretagne" 9. sierpnia mianował 2 kontradmirałów wiceadmirałami, 3 kapitanów okrętu kontradmirałami, 9 kapitanów fregat kapitanami okrętów, 12 poruczników okrętowych kapitanami fregat, 22 sierzantów okrętowych porucznikami na okrętach liniowych. Dawno już nie było tak wielkiej promocyi przy marynarce. Najmłodsi francuscy kapitanowie fregat w randze podpułkowników liczą najwięcej 36 lat wieku, kapitanowie okrętów (równi pułkownikom armii) 42 lat. Najmłodsi

kontradmirałowie 49 lat, najmłodsi wiceadmirałowie 55 lat, młodszy z 2 admirałów (Hamelin) 62 lat wieku. Powyższe mianowania odnoszą się tylko do kapitanów fregat według porządku. Pokazuje się, że kapitanem okrętu liniowego nikt nie mianowany z wiekiem przeszło 50 lat, najstarszy z mianowanych liczy 49 lat. — *Independance belge* donosi w swej paryskiej korespondencyi, jakie wrażenie sprawiła mowa cesarska w Cherbourgu w krajach ościennych.

— Z Paryża piszą dziennikowi *N. Pr. Ztg.*, że w ministeryum spraw wewnętrznych przysposabiają się do organizacyi jeneralnej dyrekcyi policyi.

— Rozeszła się pogłoska, że między pełnomocnikami Cesarza chińskiego i jenerał-gubernatorem Syberyi wschodniej stanęła ugoda względem stanowczej regulacyi rosyjsko-chińskiej granicy nad rzeką Amurem. W razie potwierdzenia się tej wieści spodziewać się można także i i pomyślnego ukończenia układów między sprzymierzonymi jenerałami Francyi i Anglii, i między Chinami.

— Eskadrze ewolucyjnej kazano wrócić do Tulonu.

Admirał Hamelin mianował porucznika okrętowego Eveilard'a (syna zamordowanego w Dżeddzie konzula francuskiego) swoim ajutantem.

— Anglicy i Amerykanie osiedleni w Paryżu postanowili w gmachu wystawy wyprawić ucztę walną w pamięć pomyślnego położenia drutu telegraficznego w morzu atlantyckiem.

— *Gazeta kolońska* zawiera wiadomość z Paryża, że projekt wyprawy na Madagaskarę należycie już rozpoznano i co do zasady potwierdzono. Chcianoby jednak dokonać wyprawy tej wspólnie z Anglią, i o to się jeszcze rzecz rozbija.

— *Independance* donosi z Toskanie, że komenderujący jenerał Ferrari wystąpił z służby, i że tak zwani Italianissimi ciągle kraj niepokoją.

Szwajcarya.

(Konstytucya neuenburska.)

Rada konstytucyjna w **Neuenburgu** okazała dowód swej ogledności, gdyż na zgomadzeniu dnia 12. b. m. postanowiła poddać prace uprzednie nowej rewizyi wydziału dawniejszego, i tym sposobem pozostawić ludności czas potrzebny do wyrażenia życzeń swych w drodze petycyi. Po tej uchwale odroczyła się rada konstytucyjna. Tą razą spodziewają się więcej z tej zwłoki, niż z przyspieszenia sprawy.

Włochy.

(Aresztacye podejrzanych i spiskowych.)

Potąd nie powiodło się ani sardyńskim ani szwajcarskim władzom odkryć złoczyńcę, który w Locarno zamordował na publicznej ulicy Parodi'ego; przytrzymano wprawdzie kilku o zabójstwo to podejrzanych, lecz ich znów wypuszczono. Natomiast odkryto sprawców zamierzonego w Sarzana zaburzenia; przytrzymano już kilku mocno skompromitowanych, a u jednego z nich znaleziono pismo Mazzini'ego w języku francuskim do rozmaitych spiskowych.

Niemce.

(Nowiny dworu pruskiego. — Pobyt Królowy Wiktoryi. — Zawierzytelnienie posła greckiego. — Wiadomości bieżące. — Rozporządzenia względem cwancygierów.)

Berlin, 21. sierpnia. Jej Mość Królowa angielska i książę małżonek odwiedzili wczoraj (19. sierpnia) w towarzystwie JJ. królewicz. MM. księcia i księżny pruskiej, tudzież księcia Fryderyka Wilhelma powtórnie Sanssouci, wyjechawszy o godzinie 6 wieczór z zamku Babelsberg.

Dziś przed południem o godzinie 11 przybyła Jej Mość Królowa, tudzież JJ. królewicz. MM. książę i księżna pruska, książę małżonek, książę Fryderyk Wilhelm z małżonką, księżna Karolowa, książę Fryderyk z Holandyi z małżonką i księżna Marya, jak niemniej i inne osoby książęce wraz z świtą osobnym pociągiem kolei żelaznej z Poczdamu do Berlina, a we dworcu kolei żelaznej przyjmowali Ich: komendant Berlina, jenerał-major Alvensleben, burmistrz Naunyn i prezydent policyi Zedlic.

Jej Mość Królowa przyjęła powitanie burmistrza berlińskiego z największą uprzejmością. Dostojni podróżni wsiedli następnie do powozów dworskich i zjechali do muzeów królewskich, które Królowa zwiedziła, a dalej udali się na zamek. Po śniadaniu zjechało całe towarzystwo dostojne do Charlottenburga dla oglądania zamku i mauzoleum tamtejszego.

— Poseł grecki, baron Sina, zawierzytelniony tak w Wiedniu, jak i w Berlinie, wręczył dziś, 19. sierpnia, listy swe wierzytelne do zastępstwa na dworze pruskim, Jego królewicz. Mości księciu pruskiemu.

— Poseł angielski, lord Bloomfield, przeniosł się na czas pobytu Monarchyni swej w Babelsbergu na mieszkanie do zamku miejskiego w Poczdamie.

— Sprawa cwancygierów zajmowała wczoraj znowu zgromadzenie prawodawcze. Chodziło o zmianę redakcyi w uchwalonym już przed trzema tygodniami protokóle konferencyi Mnichowskiej, następnie o uchwalenie ustawy wykonawczej. Według tego mają cwancygiery i półcwancygiery południowo-niemieckiego stępla zatrzymać swoję teraźniejszą wartość po dzień 16. listopada b. r., a potem przestaną być prawnym środkiem w wypłatach. Od 16. października po 16. listopada będą spłacane cwancygiery i półcwancygiery frankfurtskiego stępla po 24 i 12 kr., później zaś będą przyjmowane podobnie jak inne cwancygiery południowo-niemieckie tylko po $23^1/_2$ i 11 grajcarów. Dla cwancygierów i półcwancygierów austryackich pozostaje w mocy ustawa z 14. maja, która je jako środek wymiany wyjęła z obiegu. Chociaż stanowa reprezentacya obywateli nie oświadczyła się jeszcze względem przedłożenia senatu, jednak prawodawcze zgromadzenie nadało swe przyzwolenie dla nagłości i bez względu na przyszłość. Nagłość motywowano tem, że zmiany w monetach według wiedeńskiej konwencyi monetarnej należy trzema miesiącami wpoprzód ogłosić. Co do cwancygierów austryackich wyjętych tutaj i w Hessyi z obiegu, tedy wexlarze tutejsi zakupywali je od czasu wyjęcia z obiegu po $99^1/_4$ albo $99^1/_2$, a więc po wyższej cenie, niż konferencya mnichowska wyjęte z kursu cwancygiery zadekretowała.

Rosya

(Walki i zwycięstwa na Kaukazie. — Przepisy dla wstępujących do gwardyi.)

Petersburg, 11. sierpnia. Z Kaukazu nadeszły, jak donoszą *Hamburger Nachrichten*, obszerne wiadomości, które sięgają po 20. lutego. Jenerał-leitnant Jewdokimów nie rozpuścił tą razą wojska na kwatery, lecz rozpoczął zaraz działania letnie, i obsadził wojskiem wszystkie przystępy tak na równinie małej Czeczny i na linii Sunszeńskiej, jako też po stronie Władykaukazu i ku wojskowemu gościńcowi Gruzyi. Szamil zaopatrzony w znaczne siły zbrojne, wystąpił między rzekami Aczcho i Netcho, ażeby zająć leżące tamże auły i działać przeciw Galaszewowi i Galgajewowi. Naprzeciw niemu wyprawiono 20. czerwca pułkownika Altuchów, a 21. przyszło do starcia się, w którem nieprzyjaciel zupełnie został porażony. Szamil miał utracić około 100 ludzi, rosyjska strata zaś wynosiła 21 rannych oficerów i 3 poległych a 24 ranionych szeregowców. Po daremnych usiłowaniach podburzyć ludność w Osetyi, ustąpił 27go czerwca cały orszak Szamila poza Argun. Wtedy przystąpił jenerał-leitnant Jewdokimów do wykonania nowego, bardzo trudnego przedsięwzięcia, to jest do wyprawy w kraj Szubutowców (czyli Szatowców), to znaczy do przeprawienia się przez Argun i zwiedzenia kraju między górnym Terekiem a Argunem. Uboczne działania odwróciły uwagę nieprzyjaciela, aż dnia 16. lipca przyszło do krwawej bitwy, która zupełnie wypadła na korzyść rosyjskiego wojska, jednak ze stratą sześciu oficerów i 30 szeregowców. Za jak ważne uważa jenerał Jewdokimów to zwycięstwo, okazuje się najlepiej z jego raportu: „Weszliśmy teraz," mówi, „w taki kraj, który nigdy jeszcze nie widział zbrojnego Rosyanina." Zresztą ludność Szubutyi okazywała się bardzo spokojną, a jenerał Jedokimów dodaje, że wojna w tej okolicy przybiera nakoniec nowy charakter.

— Według dotychczasowych przepisów, młodzieńce famili szlacheckiej, którzy chcieli wstąpić do gwardyi, nie mogli być młodsi jak 17, ani starsi jak 20 lat. Teraz rozporządził Cesarz, że młodzieńców familii szlacheckiej, skoro ukończą rok 16ty, można przyjmować w randze podchorążych i junkrów do pułków starej i młodej gwardyi, bez dalszego ograniczenia wieku. Następnie ci młodzieńce familii szlacheckiej, którzy ukończyli naukowy kurs na uniwersytetach i innych wyższych zakładach naukowych, będą uwolnieni od egzaminu przepisanego dla przyjęcia do gwardyi, i mają tylko złożyć egzamin z umiejętności wojskowych za posunięciem się na stopień oficera.

Turcya.

(Rozjątrzenie Muzułmanów. — Wojska w Hercegowinie i Bośnii. — Napady czarnogórskie. — Spokojność w Kaney. — Kodex.)

Z depeszy marsylskiej z 18. sierpnia okazuje się, że ludność chrześciańska w Konstantynopolu obawia się ciągle wybuchów fanatyzmu muzułmanów. Upewniają, że w mieście tem przechowują się emisaryusze indyjscy i derwisze tureccy, którzy usiłują podburzyć muzułmanów przeciw ludności chrześciańskiej.

— Z Bośnii donoszą, że oprócz armii 30tysięcznej rozłożonej teraz obozem w Albanii i Hercegowinie, ściągają jeszcze inny korpus na słynnej dolinie pod Kosowem. Zwołują też w całem państwie pod broń i rezerwę (redyf).

— Względem powtórnego zerwania zawieszenia broni przez Montenegrynów 28. lipca, donosi *Journal de Constantinople* z 11go b. m., że napad na włość Kolachim połączony był z strasznemi okrucieństwami. Bez litości zabijano bezbronnych mieszkańców, których niespodzianie podeszli, i mordowano nawet starców, dzieci i kobiety, z wyjątkiem tych kobiet i dziewcząt, które rozbójnicy zabrawszy z sobą powlekli. Wiadome nam jest obwieszczenie, dodaje *Gaz. wied.*, jakie wydał książę Danilo z przyczyny tego napadu względem ponowienia wszelkiej nieprzyjacielskiej zaczepki; spodziewamy się, że należyte zrobi wrażenie.

— Z Kaney są wiadomości z 28. lipca. Porządek był całkiem przywrócony. Chrześciańska ludność doręczyła Samy Baszy dziękczynny adres do Sułtana z prośbą, aby ją przesłał na miejsce przeznaczenia.

— Istniejące w Turcyi dotychczas, częścią niejasne, częścią zestarzałe i wyszłe ze zwyczaju normy względem prawa własności zebrano z polecenia wysokiej Porty, zastosowano do potrzeb czasu i zestawiono w osobnym kodexie. Sułtan sankcyonował już ten kodex, poczem go w rządowej drukarni wydano i w tysiącznych egzemplarzach rozpowszechniono.

Azya.

(Doniesienia z Indyi w dziennikach francuskich.)

Wiadomości w *Pays* jak zwykle doniesienia francuskie z Indyi, sprzeczne są korespondencyom angielskim:

List prywatny z Londynu 13go sierpnia, uzupełnia nowemi szczegółami dawne wiadomości. Zaprzecza śmierć królowy Ihansi

przy zajęciu Gwalioru. Powstańcy opuścili w porządku miasto pod dowództwem księżny. Księżna stoi teraz w Hindu na czele załogi Gwalioru i innych powstańców i liczy 15—18 tysięcy wojowników. Nena Sahib przewodzi 6000 wojska w Rohilkundzie. Dla wielkiego upału postanowili jenerałowie angielscy w lipcu i sierpniu nie ponawiać wycieczek. Powstańcy zburzyli kolej żelazną z Allahabad,— krótko przedtem popalili Anglicy wszystkie wsie przyległe. Tak podaje korespondencya francuska.

Afryka.

(Zaraza morowa w Bengazi.)

Trypolida, 27go lipca. Korespondencya angielska skreśla szczegóły zarazy w Bengazi:

Długie lata państwa berberyjskie zachowane były od zarazy, a o symptomach morowych w Bengazi przed 3 miesiącami gdy się wieść rozeszła, nikt nie dawał wiary; składano liczne wypadki na tyfus. Dziś wątpliwości nie ma, że się wzniecila morowa zaraza, 6 godzin od Bengazi u szczepu arabskiego, i że pierwsza wiadomość nadeszła do miasta 25go kwietnia. Angielski wicekonzul pan Crowe, nakłonił Beja, by jak najrychlej chciał złemu zapobiedz, i otoczyć miasto kordonem wojskowym. Ale Bej uprzedzony fanatyzmem religijnym, gdy nic nie przedsiębrał, rozszerzała się z raza między kobietami i dziećmi ubogich, a wkrótce i wszystkie opanowała klasy bez różnicy. Z 9000 mieszkańców miasta połowa powynosiła się z przestrachu na puszczę. Z pozostałych grzebano dziennie 40 do 50. Rząd wysłał na przedstawienie p. Crowe parowiec z Konstantynopola z 2 lekarzami do Bengazi, i dopiero zaprowadzono kwarantanę. Konzul Crowe przepędził 10 tygodni w tym stanie w Bengazi, stracił całą służbę prócz jednego, a sam tak osłabł, ze pokarmu przyjmować nie mógł. W przekonaniu, że rady jego będą bezskuteczne, odpłynął do Trypolidy.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Lwów, 25. sierpnia. Depesza telegraficzna z Wiednia z 24. b. m. 2ga godzina po południu:

„Minister spraw wewnętrznych do prezydyum Namiestnictwa we Lwowie.

Buletyn: Jej Mość Cesarzowa przebyła dzień wczorajszy w pożądanym stanie zdrowia, w nocy tylko nastąpił mocniejszy nieco napływ pokarmu do piersi, co przerywało sen Najjaśniejszej Pani. Nowonarodzony Arcyksiążę jest silny i zdrów.

Laxenburg, 24. sierpnia 1858, godzina 8 zrana.

Dr. Bartsch, c. k. profesor.

Radca nadworny Dr. Seeburger, c. k. lekarz przyboczny.“

Paryż, 21. sierpnia. *Monitor* donosi, że między Rosyą i Chinami zawarty został traktat na tych samych podstawach, co z innemi mocarstwami. Francya i Anglia otrzymały wynagrodzenia pieniężne.

Paryż, 22. sierpnia. Nota w *Monitorze* oświadcza, że dzieło traktatu paryskiego można już dziś uważać za ukończone, gdyż pracę komisyi do uregulowania żeglugi na Dunaju wstrzymują tylko jeszcze materyalne przeszkody.

Petersburg, 21. sierpnia wieczór. Kuryer przybyły drogą lądową z Chin w przeciągu 50 dni, przywiózł wiadomość, że między Chinami z jednej, a Rosyą, Północną Ameryką, Francyą i Anglią z drugiej strony zawarte zostały traktaty pokoju. Komunikacya z Chinami jest otworzona. Traktat rosyjski datowany jest z 1. czerwca. Prócz tego zawarł Murawiew na dniu 16. maja traktat, którym lewy brzeg Amuru przyjęty został za naturalną granicą między Chinami i Rosyą.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 24. sierpnia. Na wczorajszy targ przypędzono 218 sztuk bydła rzeźnego, mianowicie z Żółkwi 10 sztuk, z Kamionki 12, z Bóbrki 2 stada po 12 i 8 sztuk, z Brzozdowiec 12, z Łyczakowa 12, z Tarnopola 26, z Rozdołu 6 stad po 13, 10, 12, 18, 15 i 8 sztuk, z Szczerca 10 i z Krzywczyc 40 sztuk. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 157 wołów na potrzeb miasta i płacono za woła mogącego ważyć 300 ℔ mięsa i 30 ℔ łoju 47r. 6kr.; sztuka zaś, którą szacowano na 350 ℔ mięsa i 36 ℔ łoju, kosztowała 60r. mon. konw.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 11. sierpnia. Na dzisiejszy targ przypędzili: Mojżesz Fink i Majer Wurzel z Dembicy 39 i 10 sztuk bydła rzeźnego, Hermann Hatschek z Bursztyna 26, Joachim Janusz z Nowego Sącza 11, a w mniejszych partyach 36, razem 122 sztuk, które całkiem rozprzedano. Ceny podniosły się w porównaniu z przeszłym tygodniem, i cetnar mięsa wypadał na 52 złr. w. w.

Ceny były następujące:

Najwyższa za parę wołów wagi 840 ℔ mięsa i 120 ℔ łoju 467 złr. w. w. Najnizsza za parę wołów wagi 510 ℔ mięsa i 20 ℔ łoju 250 złr. w. w. Przeciętna z 67 sprzedaży 610 ℔ mięsa i 50 ℔ łoju 340 złr. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 24. sierpnia		gotówką zlr.	gotówką kr.	towarem zlr.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	39	4	42
Dukat cesarski	„ „	4	41	4	44
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	7	8	12
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	34	1	35
Talar pruski	„ „	1	30½	1	32
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	9	1	10
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	80	20	80	45
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	80	45	81	30
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	30	82	9

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 24 sierpnia.	złr.	kr.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po	80	36
„ przedał „ „ 100 po	81	6
„ dawał „ „ za 100	—	—
„ żądał „ „ za 100	—	—
Wartość kupona od 100 złr.	—	35⅓

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 24. sierpnia.

Oblig. długu państwa 5% 81½; losowane obligacye 5% —; obligacye długu państwa 4½ % 71½; 4% —; 3% —; 2½ % —; pożyczka loter. z r. 1834 300; z r. 1839 —; z r. 1854 — —; poż. nar. z r. 1854 82$^{1}/_{16}$. Obl. banku —. Akcye bankowe —. Akcye zakładu kredytowego — —. Akcye kolei półn. po 1000 złr. 1660 — Austr.-franc. akcye kolei żelaz. po 500 fr. z wypłatą w ratach —; detto z pełną wpłatą —; kolej żelazna lomb.-wenecka 235 Akcye kolei nadciskiej 200 Kolej cesarzowy Elżbiety — —. Kolej połud. półn. komunikacyjna —. Akcye żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. 192½. Akcye żegl. parowej Lloyda po 500 złr. 517. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego po 500 złr. —. — Galic. listy zast. 4% —. Oblig. indemn. niż.-austr. —; detto innych krajów koron. —; detto galicyj. 80⅝ —. detto węgierskie 81 — Amsterdam — — Augsburg 102¾. Bukareszt 271—. Konstantynopol —. Frankfurt 102⅛. Hamburg 75⅛. Lipsk —. Liwurna — —. Londyn 10 — 5. Medyolan — —. Marsylia 119¾. Paryż 120.— Agio duk. ces. 5.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24. sierpnia

Hotel angielski: PP. Frank Ferdynand, z Nahaczowa. — Dwernicki Alex, z Stanisławowa.

Hotel europejski: PP. Czajkowski Hip., z Bóbrki. — Siemianowski Fr., z Siemiginówki. — Hr. Humnicki Wład., z Rozpucia. — Jamandy Konstanty, z Ems. — Rubczyński Maurycy z Uherzec.

Hotel Langa: P. Angyelich Jerzy, c. k. kap., z Wiednia.

Hotel Kuhna: P. Sroczyński Felix, z Brusna.

Hotel podolski: PP. Grabowski Zdzisław, z Sokołowa. — Janocha Ant., z Marienbadu. — Laurich Fr., przeł. pow., z Sokala.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. sierpnia.

PP. Babory Ant., c. k. pens. rotm., do Lewoczy. — Czajkowscy Hipolit i Franciszek, do Bóbrki. — Jasieński Klaudyusz, przeł. pow., do Czerniowiec.— Tretter Hilary, do Łoniego. — Wiktor Tadeusz, do Świrza. — Grocholski Mikołaj, na Podole. — Komarnicki Bol., do Sasowa. — Starzyński Bojomir, do Derewni. — Hr. Humnicki Stan, do Rozpucia.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 23. sierpnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326 92	+ 10.2°	86 9	południowy sł.	pogoda
2. god. po poł.	326 85	+ 20.0°	59.0	„ „	„
10. god. wiecz.	326.87	+ 14.0°	83 9	połud.-zchod. „	pochmurno

KRONIKA.

W więzieniu w Procydzie urządzone zostały teraz obszerne i dostatecznie przewietrzane sale robocze; w Pozuoli murują podobny budynek, z takiem samem urządzeniem.

— W Kaltanturo powiecie Termini w Sycylii ponowiło się z 16go na 19ty p. m. kilkakrotne trzęsienie ziemi, wprawdzie nie wyrządziło żadnej szkody, ale przestraszyło mieszkańców do tego stopnia, że opuszczając pomieszkania, rozbiegli się na wszystkie strony.

— Znakomity żeglarz napowietrzny Poiterin, donosi „Kolońska gazeta“ wpadł w Maladze z balonem w wodę i utonął.

Rozmaitości nr. 34.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

I. Historya fundacyi kościołów i klasztorów lwowskich przez Fr. Waligórskiego.

II. Zbiory archiwalne. Listy Józefa Brzuchowskiego, pułkownika znaku pancernego do Władysława Iłowieckiego porucznika znaku pancernego.

III. Sekty religijne w Rosyi, wypis z kronik ruskich.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*